

zaaknummer 2015-W1382

24 november 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mevrouw mr. H.J.P.M. van Berckel – van der Rijken,

tegen:

wijlen [naam],

geboren op [datum] en overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven was aangeklaagde werkzaam als pastoor in het Bisdom van Breda.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 april 2015.

Op 18 juni 2015 is een reactie binnengekomen van [naam] van het Bisdom van Breda.

Op 15 oktober 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. H.J.P.M. van Berckel – van der Rijken.

Voorts was ter zitting aanwezig [naam], echtgenote van klager.

Namens het Bisdom van Breda zijn verschenen [naam], vice-kanselier van het Bisdom van Breda en [naam], communicatieregisseur.

2. De klacht

- 2.1. Klager is gedurende een periode van een jaar ([jaartal]) zeker 10 keer misbruikt door aangeklaagde. Dat gebeurde steeds op zondag na de mis. Klager moest dan blijven en werd meegenomen naar de pastorie. Daar werd hij op de rand van de tafel gezet en werd hij betast. Het misbruik is gestopt omdat klager verhuisde naar een andere wijk. Klager was misdienaar in de parochie waar aangeklaagde de pastoor was.

Klager beschrijft de gang van zaken als volgt:

Op een keer na de zondagse mis werd ik weer meegenomen in de pastorie. Ik ruik nog de braadgeur vanuit de keuken die in de gangen hing. We gingen een chique kamer binnen. Aangeklaagde pakte mij op, drukte me tegen zijn dikke buik en zette me met mijn bips op de rand van de tafel. Drukte me achterover met mijn rug op de tafel. Daar lag ik met bungelende benen. Hij legde een hand over mijn ogen, de andere ging via een pijp van mijn korte broek naar binnen en betaste me daar aan mijn geslachtsdeel. Zijn adem ging hortend, snuivend. Dat duurde zo'n vijf minuten, of zoiets. Ik lag doodstil, niet wetende wat te doen. Weer ging ik met de Katholieke Illustratie of een stuk fruit naar huis. Dit is over een periode van ruim een jaar zo'n tien keer gebeurd.

- 2.2. De traumatische ervaring van de dood van de moeder van klager, met daarna de traumatische ervaring met de aangeklaagde hebben het kind zijn en een gezonde geestelijke ontwikkeling van klager totaal verstoord. Hij is zijn hele leven onzeker gebleven met een groot gebrek aan zelfvertrouwen en een negatief en onzeker zelfbeeld. Terwijl daar, gezien zijn prestaties en persoonlijke ontwikkeling, totaal geen sprake van zou moeten zijn. Zelfs na een ontwikkeling van [beroep] tot [beroep], en als zodanig werkzaam in [plaats], bleef dat negatieve, onzekere zelfbeeld. Klager bleef zich zelfs ten opzichte van collega's de mindere voelen, durfde en kon niet voor zijn standpunt uitkomen. Niet tijdens vergaderingen, niet tijdens conflictsituaties. Nooit. Terwijl hij ze wel had. Dat leverde overmatig veel stress op en verlies van leefgenot. Zodanig veel dat hij er ziek van werd.
- In [jaartal] heeft klager een jaar overspannen thuis gezeten, niet in staat om te werken en onder behandeling van psychiater [naam], in het [ziekenhuis]. Met hem heeft klager gesproken over de dood van zijn moeder, de geestelijke verwaarlozing en in-affectie door zijn vader, en het misbruik door aangeklaagde.
- 2.3. Klager vindt het belangrijk dat ook zijn verhaal kenbaar gemaakt wordt. Hij hoopt dat hij, na het doorlopen van de procedure, een streep kan zetten onder deze hele kwestie.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[naam], vice-kanselier van het Bisdom van Breda heeft namens het bisdom een schriftelijke reactie gegeven op de klacht. Daarin wordt – onder meer – het volgende gesteld:

Het Bisdom heeft behalve een zogenaamde personeelskaart geen gegevens over vóór [jaartal] overleden priesters van het Bisdom. Aangeklaagde is in [jaartal] overleden. Er is geen personeelsdossier opgemaakt, of voor zover toch opgemaakt, behouden. Ook kan hij zelf geen informatie meer geven over wat klager in zijn klaagschrift naar voren brengt. In de rapportage van de Commissie Deetman komt aangeklaagde niet voor.

Zoals de juridisch adviseur in het klaagschrift vermeldt, is er een andere zaak door de Klachtencommissie behandeld waarin sprake is van seksueel misbruik door aangeklaagde. Op grond van het advies van de Klachtencommissie heeft de Bisschop de klacht in die zaak gegrond verklaard en het seksueel misbruik erkend.

Het Bisdom was tot aan de melding van de klacht van klager niet bekend met andere slachtoffers van seksueel misbruik van aangeklaagde. Nu liggen er echter de verklaring van klager zelf, in combinatie met de verklaring van klagers oudere zus en de genoemde gegrondverklaring.

Op grond van bovenstaande zal het Bisdom zich voor een verdere reactie en oordeel over de klacht refereren aan de deskundigheid, de ervaring en het advies van de commissie.

Voor alle duidelijkheid wordt tevens aangegeven, dat de daden van seksueel misbruik altijd krachtig moeten worden afgekeurd. Als een priester zich daaraan schuldig maakt, is dat een grove schending van de waardigheid van het kind als persoon, een schending ook van het vertrouwen dat deze stelt in de parochie priester, en misbruik van de positie die de priester heeft als zielzorger.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

- 4.3. Er zijn meer dan 55 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager in [jaartal] seksueel is misbruikt door aangeklaagde zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de gegrond verklaarde klacht tegen aangeklaagde met zaaknummer 2012-T911 waarin eveneens over seksueel misbruik door deze aangeklaagde wordt geklaagd en de verklaring van [naam], zus van klager, waaruit blijkt dat klager haar in het verleden al heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruik making van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Breda de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 24 november 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw drs. N.A.M. van Beelen en mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en aangeklaagde, alsmede de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.